

TELEFONS UN TĀ FUNKCIJAS

Nodarbība 40 min

Stundas mērķis (skolēna sasniedzamais rezultāts):

1. **ZINU**, kāpēc nepieciešams telefons un kādas darbības ar to var veikt;
2. **PROTU** nosaukt, kas jāievēro, lai telefons vienmēr ir drošībā (kur nēsāt, pārliecināties, ka uzlādēts, droša parole, lai citi to nezina);
3. **VARU** pieņemt lēmumu, kādas bildes un video sūtīt citiem bērniem (tai skaitā draugiem), ievietot internetā un varu pamatot, kāpēc.

Skolotājam (nepieciešamie materiāli):

- dators, projektors, skandas;
- darba lapas "Telefons" x grupu skaits;
- rakstāmpiederumi;
- darba lapa "Telefona lietošana";
- spēles "Droša parole" un "Pareizi, nepareizi" pieejamas mobilaisgudrinieks.amigo.lv;
- līmlapiņas;
- fails "Fotogrāfijas mobilajā telefonā";
- fails "Noteikumi".

Ieteikumi skolotājam:

1. Stundu plānā norādītais laiks ir aptuvens un var mainīties atkarībā no klases darba dinamikas, tāpēc skolotājs var pats regulēt procesa norisi un, ja nepieciešams, kādām no aktivitātēm veltīt vairāk laika vai samazināt norādīto laiku;
2. Lai sekmīgi veiktu visus stundu plānā norādītos uzdevumus, klasei nepieciešams interneta pārklājums, kā arī viedtālruni;
3. Uzdevumus ir iespējams veikt grupās, un nav nepieciešams, lai katram skolēnam būtu viedtālrunis.
Ja skolēniem nav pieejamas mobilās ierīces, iespējamā alternatīva uzdevumu veikšanai ir klases darbs, izmantojot projektoru;
4. Pirms stundas ieteicams izdrukāt katram uzdevumam paredzētās darba lapas;
5. Skolēnu sadalīšanu grupās skolotājs veic, kā paredzēts stundu plānā vai pēc saviem ieskatiem, ņemot vērā klases dinamiku un tai raksturīgās darba metodes;
6. Kad skolēni iepazīstina ar grupā paveikto, var izmantot kādu priekšmetu, lai skolēni nerunātu "viens otram pāri". Noteikums – runā tas, kuram rokās ir, piemēram, citrons, dzijas kamols u.c.

Laiks	Darbības, metodes, aktivitātes	Ko dara skolēni?	Nepieciešamie resursi
0 min	<p>Īss video, lai skolēniem radītu interesi par gaidāmo tēmu, kā arī ar mērķi mudināt skolēnus pašus definēt stundas tēmu.</p> <p>Pēc video skolotājs jautā, ko skolēni redzēja un kāds, viņuprāt, būs stundas temats. Skolotājs apkopo skolēnu atbildes un, ja nepieciešams, paskaidro:</p> <p>Stundas tēma ir telefons un tā funkcijas, un pēc šīs nodarbības jūs:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zināsi, kāpēc nepieciešams telefons (papildināsi jau esošās zināšanas); 2. pratīsi nosaukt dažādus veidus, kā ievērot drošību telefonā, un varēsi tos īstenot savās ikdienas gaitās skolā un ārpus tās; 3. varēsi pamatot, kādas bildes un video drīkst publicēt sociālajos tīklos un sūtīt draugiem, klasesbiedriem. 	<p>Skolēni skatās video no 0:36 līdz 1:36 minūtei.</p> <p>Skolēni atbild uz skolotāja jautājumu.</p>	<p>Video, fails – “Mr. Bean”, projektors, skanda video atskaņošanai.</p>
5 min	<p>2. APJĒGŠANA, NOSTIPRINĀŠANA, LIETOŠANA</p> <p>Skolotājs dod pirmo uzdevumu, kura veikšanai nepieciešams izdrukāt darba lapu “Telefons”. Tā ir darba lapa, kurā attēlots telefons, un skolēniem laika taupības nolūkos nav nepieciešams to pašiem zīmēt.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skolēni tiek sadalīti grupās pa trim (skolotājs var sadalīt grupās pēc saviem ieskatiem, lūgt, lai skolēni paši sadalās grupās, vai izmantot kādu metodi, piemēram, klasē, kurā ir 30 skolēni, skaitīšanos līdz 10 un tad sadalīšanos pēc nosauktā cipara). 2. Katrai grupai tiek iedota viena darba lapa. 3. Grupā ir viens atbildīgais par laiku, viens atbildīgais par rakstīšanu un viens atbildīgais par atbildēšanu uz turpmākajiem jautājumiem. Skolotājs strīda gadījumā var sadalīt amatus, bet ieteicams, lai skolēni vienotos paši. 4. Skolēniem tiek paskaidrots uzdevums – 5 minūšu laikā uzrakstīt pēc iespējas vairāk lietu, ko var izdarīt ar telefonu, vadoties gan no pašu ikdienas, gan no ģimenes un draugu paradumu novērojumiem. <p>Pēc 5 minūtēm skolotājs lūdz grupas runātājus pa vienam piecelties un nosaukt kādu telefona funkciju. Nosauktās funkcijas nedrīkst atkārtoties, un katram nākamajam runātājam ir jānosauc jauna funkcija. Kad grupas pārstāvji vairs nevar papildināt nosaukto funkciju sarakstu, tad attiecīgās grupas pārstāvis apsēžas.</p>	<p>Skolēni sadalās grupās. Sadala pienākumus grupā.</p> <p>Veic uzdevumu darba lapā.</p> <p>Skolēni dalās ar telefona funkcijām, papildina un uzklausa viens otru.</p>	<p>Darba lapa “Telefons” (pdf fails, ko var lejupielādēt AMIGO mājaslapā pie stundai nepieciešamajiem resursiem. Rakstāmpiederumi.</p>

Laiks	Darbības, metodes, aktivitātes	Ko dara skolēni?	Nepieciešamie resursi
	<p>Skolotājs mudina uzmanīgi sekot līdzi, ko saka klasesbiedri, pretējā gadījumā tiks palaists garām jau nosauktais un funkcijas atkārtosies.</p> <p>Skolotājs apkopo skolēnu atbildes, ja nepieciešams, papildina tās un veido kopsavilkumu.</p> <p>Telefons ir tavs ikdienas palīgs – tajā tu vari atrast interesantu un noderīgu informāciju ikdienai un mācībām, apgūt jaunas prasmes, izpētīt pasauli, sazināties ar ģimeni un draugiem.</p> <p>Telefons galvenokārt paredzēts saziņai strīda gadījumā tu vari sazvanīt vecākus un draugus jebkurā vietā un laikā. Tas tev palīdzēs, ja būsi apmaldījies vai aizkavējies. Telefonu vai arī izmantot, lai atpūstos un izklaidētos, bet tikai tad, kad svarīgākās lietas jau paveiktas un pienākumi izpildīti.</p>		
20 min	<p>Skolotājs jautā skolēniem, vai viņi zina, kas jāņem vērā, lai telefons būtu drošībā, lai tas netiktu pazaudēts, nozagts un to varētu lietot.</p>	<p>Skolēni atbild uz jautājumu.</p>	<p>Spēle “Pareizi un nepareizi”, spēle “Droša parole”.</p>
25 min	<p>Kopā ar skolēniem uz interaktīvās tāfeles tiek izspēlēta spēle “Pareizi un nepareizi”. Spēlē jau ir dotas pareizās atbildes un, ja nepieciešams, skolotājs skolēnu teikto var papildināt.</p> <p>Spēlē ir dotas šādas situācijas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. situācija “klase” – mācību stundas laikā ir jānācās, nevis jāspēlējas; 2. situācija “kino” – labāk baudi kino un draugu kompāniju, nevis skaties telefona ekrānā; 3. situācija “krustceļi” – ja esi apmaldījies vai nonācis nelāgā situācijā, izmanto telefonu un zvani vecākiem; 4. situācija “mājas darbi” – nespēlē spēlītes, pirms neesi sakārtojis istabu; 5. situācija “saldējums” – pārāk daudz lietojot telefonu, var palaist garām foršas lietas. 6. situācija “miegs” – naktī telefonu atstāj uzlādēties citā istabā, lai tas netraucētu tev izgulēties; 7. situācija “baterija” – seko līdzi, cik daudz baterijas palicis Tavam telefonam. Ja turpināsi spēlēt, kad rādās sarkanais signāls, telefons izlādēsies un tu nevarēsi sazināties; 	<p>Skolēni pārrunā situācijas.</p>	

Laiks

Darbības, metodes, aktivitātes

Ko dara skolēni?

Nepieciešamie resursi

8. situācija “launags” – pagatavo sev launagu, izmantojot internetā atrastu recepti.

Noslēdzot ar pēdējo situāciju par lampu, skolotājs jautā skolēniem, vai viņi kādreiz ir sastapušies ar kādu no situācijām, kāda bija viņu rīcība un sekas.

Pēc nelielas diskusijas seko nākamā aktivitāte ar mērķi attīstīt izpratni par stipru paroli.

Skolotājs jautā: “Bet kāda tad ir droša parole?”

Tiek uzklautas pāris skolēnu atbildes un pirms spēles uzsākšanas tiek dots padoms:

1. parolē nevajadzētu iekļaut datus par sevi, piemēram, vārdu un dzimšanas datumu, vai vieglas ciparu kombinācijas;

2. visstiprākajās parolēs ir gan lielie, gan mazie burti;

3. visstiprākajās parolēs ir ne tikai burti, bet arī cipari;

4. visstiprākajās parolēs ir arī kāds simbols, piemēram, “!”, “?” vai “@”.

Attiecībā uz katru ieteikumu skolotājs lūdz skolēniem nosaukt kādu konkrētu piemēru.

Pirmā ieteikuma gadījumā tas varētu būt “Anna2001” utt.

Lai pārliecinātos par skolēnu zināšanām, skolotājs piedāvā spēlēt lietotnes spēli “Droša parole”, kur skolēniem ir uzdevums izveidot visstiprāko paroli.

Skolotājs ļauj skolēniem darboties patstāvīgi un, ja nepieciešams, palīdz.

Ieteikums: Ja visiem skolēniem nav pieejams viedtālrunis un iespēja izmēģināt paroles spēli, tad skolēni var sadalīties pāros vai grupās. Spēli iespējams spēlēt arī visiem kopā, to demonstrējot ar projektoru un secīgi lūdzot skolēniem nosaukt savu paroli, lai izmēģinātu dažādu skolēnu pašu izdomātu paroļu stiprumu. Pārējie klasesbiedri palīdz. Ja izmanto variantu spēles uzdevumus veikt visiem kopā, tad skolēni var spēli vēlāk paši spēlēt mājas apstākļos un/vai kopā ar vecākiem.

33 min

Skolotājs izmanto failu “Fotogrāfijas mobilajā telefonā”, kurā ir 10 dažādi attēli – labi piemēri, ko var publicēt vai pārsūtīt, piemēram, dabas skati, un tādi, ko noteikti nedrīkst ne publicēt, ne pārsūtīt, piemēram, kredītkartes, pases foto.

Skolēni dalās savā pieredzē.

Skolēni pauž savu viedokli par to, kāda ir droša parole.

Skolēni uzklauza padomus.

Skolēni spēlē spēli “Droša parole”.

Skolēnu grupas domā pamatojumu attēlam un “noteikumam”, pēc tam to izstāsta klasei.

Fails “Fotogrāfijas mobilajā telefonā” un fails “Noteikumi” (pdf fails, ko var lejupielādēt AMIGO mājaslapā pie stundā pieejamajiem resursiem.

Laiks	Darbības, metodes, aktivitātes	Ko dara skolēni?	Nepieciešamie resursi
37 min	<p>Skolēnus sadala grupās pa trim, katrai grupai piešķir vienu attēlu un vienu “noteikumu” lapiņu un dod laiku 1 min, lai grupa vienotos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. drīkst publicēt vai pārsūtīt un kāpēc; 2. nedrīkst publicēt vai pārsūtīt un kāpēc; 3. kāpēc konkrētais noteikums attiecībā uz bilžu fotografēšanu vai publicēšanu ir jāievēro. <p>Pēc vienas minūtes skolotājs izsauc grupu runātājus un lūdz sniegt atbildes. Iespējamie “noteikumi”, kas jāpamato:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. atceries, ka, pirms fotografēt citus, viņiem ir jāpalūdz atļauja; 2. ar telefonu drīkst fotografēt un filmēt, taču tikai tādas bildes un video, ko esi gatavs rādīt arī saviem vecākiem; 3. nekad un nevienam nesūti tādas bildes, ko negribi rādīt visai klasei. Ja vēlies, lai kāds redz tavu bildi, parādi to savā telefonā, nevis sūti; 4. atceries, ka nekas no interneta nepazūd – viss, ko tur ievietosi, saglabāsies arī pēc daudziem gadiem; 5. vienmēr izstāsti vecākiem, ja esi nonācis nepatīkamā situācijā. Viņi zinās, ko darīt, un, ja būs vajadzīgs, lūgs speciālistu palīdzību, zvanot uz uzticības tālruni 116111. <p>Kamēr skolēni sagatavo atbildes, skolotājs palīdz ar paskaidrojumiem, un grupu prezentācijas laikā seko līdzi, vai skolēni ir pareizi izpratuši noteikumu būtību. Ja nepieciešams, skolotājs labo vai papildina skolēnu teikto.</p> <p>3. REFLEKSIJA</p> <p>Skolotājs skolēniem izdala darba lapu “Twitter lapiņa”, kas ir neliela piezīmju lapiņa Twitter formas veidā. Skolēniem tiek dots uzdevums apdomāt, ko jaunu viņi ir uzzinājuši vai kas ir patīcis nodarbībā. Atbildes tiek uzrakstītas uz lapiņas, un skolotājs nodarbības beigās tās ievāc.</p> <p>VAI</p> <p>Ja skolēniem grūti veicas ar rakstīšanas uzdevumiem, tad var izmantot četru stūru metodi.</p>	<p>Skolēni aizpilda līmlapiņas, izmantojot ne vairāk par 280 rakstzīmēm. Skolēni uzraksta, kas patika, ko jaunu uzzināja.</p>	<p>Līmlapiņas.</p>

Laiks	Darbības, metodes, aktivitātes	Ko dara skolēni?	Nepieciešamie resursi
40 min	<p>Klasē ir četri stūri, un katrā stūrī ir kāds apgalvojums: patika, daudz ko jaunu uzzināju; patika, bet neko jaunu neuzzināju; nepatika, bet daudz ko jaunu uzzināju; nepatika, neko jaunu neuzzināju.</p> <p>Skolēniem lūdz nostāties tajā stūrī, kas atbilst viņu sajūtām. Skolotājs kādu no katrā stūrī esošajiem lūdz pamatot savu izvēli.</p> <p>Skolotājs pateicas skolēniem par stundu un aktivitāti.</p>		

Citi komentāri:

1. Skolēni tiek informēti, ka lietotnē "Gudrinieks" var bez maksas lejupielādēt bukletu un kopā ar vecākiem izpildīt bukletā iekļautos uzdevumus.